

ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА І МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ: СПІВПРАЦЯ ЗАРАДИ КОРИСТУВАЧІВ

ПАРТНЕРСТВО І СПІВРОБІТНИЦТВО

У

наш час забезпечення населення інформацією відбувається шляхом об'єднання зусиль багатьох суб'єктів інформаційної діяльності. Державні і недержавні, урядові й неурядові, громадські та інші організації й установи беруть безпосередню участь у наданні громадянам відкритого доступу до інформації, через будь-які територіальні та часові межі, в її розповсюдженні та збереженні. Для збереження своїх статутних функцій бібліотеки мусять суттєво вдосконалювати традиційні форми і методи діяльності. Сьогодні їм вже замало обмежуватися лише власними інформаційними ресурсами. Треба використовувати інші можливості, що успішно й здійснюється Миколаївською обласною універсальною науковою бібліотекою ім. О. Гмирьова.

Досить плідні та результативні відносини має ОУНБ з Міжнародним фондом (МФ) «Відродження», який є ініціатором і головним грантодавцем низки бібліотечних програм, зокрема з розвитку інформаційних ресурсів, навчання бібліотечних фахівців. Основна мета реалізації цих програм – побудова відкритої інформаційної бібліотечної інфраструктури на основі міжбібліотечної кооперації.

Бібліотека є постійним учасником спеціальних семінарів та курсів бібліотечних працівників «Бібліотечні та інформаційні технології – ХХІ сторіччя», «Презентація та тренінгові навички», «Менеджмент електронних ресурсів і послуг», семінарів «Менеджмент у бібліотеці», що включають тренінги, випуск спеціалізованих видань, дистанційне навчання; міжнародних конференцій «Бібліотеки та асоціації в світі, що змінюється: нові технології та нові форми співробітництва».

Співпраця з МФ «Відродження» дає бібліотечним працівникам можливість оволодівати принципово новими для нашого суспільства напрямками і формами роботи, відчувати свою професійну значущість. Реалізація обласною бібліотекою проекту «Створення регіонального порталу», підтриманого Фондом та Інститутом «Відкрите суспільство», значно розширює можливості та якість обслуговування користувачів щодо отримання ними всебічної інформації. Структура порталу включає: відомості про регіон (історія краю, адміністративний устрій, рішення та постанови місцевих органів влади, суспільно-політичне життя тощо); інформаційні ресурси регіону; інформаційні ресурси самої бібліотеки (каталог нових надходжень, повнотекстові бази даних) тощо.

Британська рада в Україні –

це міжнародна установа, яку без перебільшення можна віднести до надійних партнерів бібліотек України. Завдяки співпраці з цією організацією обласна бібліотека отримала передплату 26 назв наукових журналів англійською мовою з різних галузей знання – лінгвістики, права, філософії, соціології, криміналістики – та 12 спеціалізованих книг Інституту менеджменту Великої Британії. Фахівці бібліотеки беруть участь у тренінгах та семінарах, орієнтованих на набуття практичного досвіду використання сучасних інформаційних технологій. Це є своєрідним способом соціальної та психологічної підтримки спеціалістів та їхньої консолідації.

Останнім часом більш продуктивним стало співробітництво з Центром інформаційних ресурсів Посольства США в Україні. Значний інтерес становить інформація, яка розміщена на його вебсайті, що надає широкий спектр відомостей, зокрема, з питань політики, економіки, життя американського суспільства, глобальних проблем, а також доступ до інформаційних центрів Іллінойського технологічного інституту, Мічиганського університету тощо.

Миколаївська ОУНБ ім. О. Гмирьова є регіональним осередком Всеукраїнської асоціації сприяння ООН. Бібліотека завжди вважала своїм завданням інформувати населення про діяльність міжнародних організацій. З цією метою її фонди постійно поповнювалися відповідною інформацією та виданнями. Відтепер, завдяки підтримці Всеукраїнської асоціації сприяння ООН, з'явилася можливість систематично отримувати матеріали, що висвітлюють діяльність цієї міжнародної організації. Як регіональний інформаційний центр ОУНБ розповсюджує інформацію про акції Асоціації – „Програма розвитку ООН”, „Програма ООН – СНІД”, „Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ)”, поштові та електронні адреси представництв, знайомить із новими надходженнями на паперових та електронних носіях.

Налагоджено партнерські стосунки з Центром документалістики Європейського Союзу (ЄС), який діє при бібліотеці Української академії державного управління при Президенті України. До послуг користувачів різноманітні бази даних: СЕLEX – обширне джерело інформації з питань законодавства ЄС, де подаються тексти законодавчих актів, покладених в основу угод, рішення інституцій і консультативних органів та судові справи Єв-

ропейського Суду Справедливості та Суду в першій інстанції; CORDIS – поширення повної інформації про дослідницьку діяльність та науково-технічні розробки в ЄС для найширшої аудиторії; ECLAS – автоматизована система бібліотеки Європейської Комісії, надходження якої складаються з книг, міжурядових публікацій (ООН, ОБСЄ, МВФ, НАТО, ГАТТ), робочих документів інституцій, спеціальних журналів і т. ін.

На даному етапі ОУНБ ім. О. Гмирява надає безкоштовний доступ до БД світових установ, з якими плідно співпрацює, консультативну і довідкову допомогу щодо їхніх адрес та характеру інфор-

маційної діяльності.

Право людини на інформацію є природним і має реалізовуватися оперативно й у повному обсязі. Саме наша бібліотека є тим регіональним інформаційним центром, який сприяє входженню Миколаївського регіону в інформаційний простір України і світу, забезпечує конституційне право громадян на інформацію.

Співпраця з міжнародними установами дозволяє нам, бібліотекарям, підвищувати свій професійний потенціал, значно покращити інформаційне обслуговування користувачів.

БІБЛІОТЕЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЛЮДЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

УВАГА! ДОСВІД!

*Автор статті на запрошення Бюро освіти і культурних відносин Державного департаменту США у листопаді-грудні 2004 року взяла участь у професійному обмін-проекті "Сучасна перспектива ролі бібліотек у суспільстві" у рамках міжнародної програми "Visitor Program".
У публікації знайшли відображення професійні враження українського фахівця та цікавий досвід американських колег*

Л

ЮДИ з особливими потребами в Україні мають дуже обмежений доступ до інформації. Свої можливості найповніше вони можуть реалізувати у великих містах і, у поодиноких випадках, через власні комп'ютери, підключені до Інтернету. Це свідчення несправедливого ставлення суспільства до інвалідів й існування бар'єру для їхньої участі у соціотворенні.

Бібліотечна громадськість, керуючись гуманістичними прагненнями, веде пошук шляхів щодо зміни ситуації на краще. Наш досвід обслуговування таких користувачів бібліотек свідчить, що фізичні вади не тільки жодним чином не впливають на зниження інтелекту, а й навпаки дуже часто підвищують його, оскільки сама природа прагне компенсувати вади людського організму.

На запрошення Державного департаменту США я мала можливість ознайомитися з діяльністю публічних і університетських бібліотек п'яти штатів цієї країни щодо обслуговування людей з обмеженими фізичними можливостями.

Насамперед, хочу зазначити, що організація системи обслуговування даної категорії користувачів забезпечена законодавчо. А фінансово діяльність підтримується з бюджетів різних рівнів (федерального, кожного окремого штату), за рахунок допомоги меценатів та спонсорів. Створено добре продуману, гнучку і налаштовану на вдосконалення й розвиток систему фінансування, яка діє для бібліотек усіх типів і форм власності. Водночас застосовують-

ся нові інформаційні та промислові технології, які модифікують процес обслуговування.

У Бібліотеці Конгресу США діє Національна бібліотечна служба для сліпих і осіб з фізичними вадами, яка розсилає рельєфно-точкові та „озвучені” книги у бібліотеки штатів нижчого рівня, перш за все публічні. Видавництва, враховуючи попит бібліотек, друкують книги із збільшеним зображенням.

Така специфічна література надсилається до найменших і найвіддаленіших бібліотек, а також реабілітаційних центрів, лікарень, у благодійні організації, в т. ч. релігійні.

Кожна бібліотека пристосована для відвідування її людьми з різними фізичними обмеженнями. Це під'їзд для машини і візка, зручні підходи до читачького місця, до місця за комп'ютером, спеціальні ліфти, туалетні кімнати тощо. Для незрячих передбачено супроводження людиною чи собакою. Якщо користувач – без супроводження, то звуковий виклик на вході сповістить про це, і бібліотекар буде супроводжувати цю людину по закладу.

У місті Солт-Лейк-Сіті – столиці штату Юта – розташовано світову штаб-квартиру Церкви Ісуса Христа і Всіх Святих Останнього Дня, яку називають Мормонською церквою. Тут діє унікальна програма соціального забезпечення і соціальної роботи, що дозволяє працювати всім одержувачам соціальної допомоги, якщо вони здатні на це.

В. Ярошук